



Нов Закон за счетоводството

KPMG в България



Съдържание

Резюме на промените в новия Закон за счетоводството	3
Нови категории и групи предприятия	4
Предприятия от обществен интерес (ПОИ)	5
Изготвяне на годишни финансови отчети (ГФО)	6
Приложими счетоводни стандарти	7
Консолидация и освобождаване от консолидация	8
Нови задължителни доклади за някои предприятия	9
Приемане и публикуване на ГФО	11
Изисквания за задължителен финансов одит	12
Нови изисквания към одиторите на годишния финансов отчет	13
Санкции	14



Какво е новото?

На 8 декември 2015 г. в Държавен вестник е публикуван новият Закон за счетоводството (ЗСч), който влиза в сила от 1 януари 2016 г. и транспонира изискванията на Директива 2013/34/ЕС. Той съдържа съществени промени по отношение на дефиниции, класификация на предприятията и изисквания за изготвяне и одит на финансови отчети. Регламентирани са и нови задължителни доклади, които следва да бъдат изготвяни от някои предприятия.

Промените засягат всички предприятия, като най-съществени са новите изисквания за предприятията от обществен интерес и изискванията за публикуване на нови доклади заедно с годишния финансов отчет. Предвидени са и облекчения за по-малките предприятия.

Влизане в сила

Законът влиза в сила на 1 януари 2016 г., с изключение на разпоредбите за нововъведената нефинансова декларация, които влизат в сила на 1 януари 2017 г.

Съставянето и одитът на финансовите отчети и докладите за дейността за 2015 г. ще се извършват по реда на отменения Закон за счетоводството.

Промените в новия
ЗСч ще засегнат
всички предприятия.

Резюме на промените в новия Закон за счетоводството

- Въведени са нови дефиниции и класификации на предприятията.
- Променени са критериите за задължително прилагане на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) и е въведена възможност за предприятия, които в момента прилагат МСФО, да се върнат към прилагане на Националните счетоводни стандарти (НСС).
- Въведени са изисквания за задължително изготвяне на нови доклади за някои предприятия.
- Променени са критериите за задължителен финансов одит.
- Въведени са допълнителни становища (услуги), изисквани от одиторите за някои предприятия.
- Променени са някои от изискванията, при които се допуска изготвянето на съкратени финансови отчети.
- Променени са текстовете за освобождаване от изготвяне на консолидиран финансов отчет (КФО).
- Въведена е дефиниция на счетоводно предприятие.
- Уеднаквен е срокът за публикуване на годишните финансови отчети и другите доклади за всички предприятия – 30 юни на следващата година.
- Предприятията са освободени от задължение за превод на български език на всички счетоводни документи.
- Увеличени са санкциите за неспазване на новия ЗСч.

Нови категории и групи предприятия

Класификацията на предприятията и групите предприятия е в основата на новите разпоредби на ЗСч, тъй като според категорията ще се прилагат различни нови изисквания – например изготвяне на допълнителни доклади.

Предприятията се отнасят в съответната категория, когато към 31 декември на текущия отчетен период не надвишават най-малко два от следните три показателя:

	Микро- предприятия	Малки предприятия	Средни предприятия	Големи предприятия
Балансова стойност на активите (лв.)	700,000	8,000,000	38,000,000	> 38,000,000
Нетни приходи от продажби (лв.)	1,400,000	16,000,000	76,000,000	> 76,000,000
Средна численост на персонала	10	50	250	> 250

„Група предприятия“ са предприятието майка и всички негови дъщерни предприятия.

Групите предприятия се отнасят в съответната категория, когато на консолидирана основа към 31 декември на текущия период, не надвишават най-малко два от следните три показателя:

	Малки групи	Средни групи	Големи групи
Балансова стойност на активите (лв.)	8,000,000	38,000,000	> 38,000,000
Нетни приходи от продажби (лв.)	16,000,000	76,000,000	> 76,000,000
Средна численост на персонала	50	250	> 250

Предприятията и групите определят категорията си за 2016 г. съгласно показателите си към 31 декември 2015 г.

Предприятия от обществен интерес (ПОИ)

Някои предприятия вече не попадат в дефиницията на ПОИ – здравноосигурителни предприятия и такива, предоставящи телекомуникационни услуги.

За дружествата по т. д), е), ж), и), к) и л) се въвеждат и количествени критерии, за да бъдат квалифицирани като ПОИ.

Всички ПОИ трябва да имат одитен комитет съгласно Закона за независимия финансов одит и за тях ще се изискват допълнителни доклади заедно с годишните финансови отчети.

Предприятията от обществен интерес (ПОИ) според новия закон са изброени по-долу. За сравнение с предходната дефиниция, подчертаните не са били ПОИ досега:

- а) предприятия, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати до търговия на регулирания пазар в държава – членка на Европейския съюз
- б) кредитни институции
- в) застрахователи и презастрахователи
- г) пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях фондове
- д) инвестиционни посредници, които са големи предприятия по смисъла на ЗСч
- е) колективни инвестиционни схеми (КИС) и управляващи дружества по смисъла на ЗДКИС и на други предприятия за колективно инвестиране, които са големи предприятия по смисъла на ЗСч
- ж) финансови институции по смисъла на Закона за кредитните институции, които са големи предприятия по смисъла на ЗСч
- з) „Холдинг БДЖ“ ЕАД и дъщерните му предприятия; НКЖИ
- и) търговски дружества, чиято основна дейност е да произвеждат и/или да пренасят, и/или да продават електроенергия и/или топлоенергия и които са големи предприятия
- к) търговски дружества, чиято основна дейност е да внасят и/или пренасят, и/или разпределят и/или транзитират природен газ и които са големи предприятия по този закон
- л) търговски дружества, чиято основна дейност е да предоставят водоснабдителни и канализационни услуги.

В зависимост от класификацията на предприятията, към тях се прилагат различни изисквания за изготвяне на ГФО.

Изготвяне на годишни финансови отчети (ГФО)

- ГФО на средните и големите предприятия, както и на ПОИ, се съставят в пълен комплект съгласно приложимите счетоводни стандарти.
- ГФО на малките предприятия може да се състоят от съкратен баланс, съкратен отчет за приходите и разходите по раздели и групи и приложение (за сравнение: според отменения ЗСч това се прилага за предприятията, прилагащи облекчена форма на финансова отчетност – не надхвърлят 2 от следните 3 критерия: активи – 1.5 млн. лв.; приходи – 2.5 млн. лв. и персонал – 50 души).
- ГФО на микропредприятията може да се състоят само от съкратен баланс и съкратен отчет за приходите и разходите по раздели (не се прилага за инвестиционните дружества и финансовите холдингови дружества, категоризирани като микропредприятия).
- ГФО на едноличен търговец, които не подлежат на задължителен независим финансов одит, с приходи от продажби под 200,000 лв., могат да се състоят само от отчет за приходите и разходите (за сравнение: според отменения ЗСч това се прилага, ако размерът на приходите не надхвърля 100,000 лева).
- Изброените по-горе предприятия (микро-, малки и еднолични търговци, които не подлежат на задължителен одит) могат по избор да съставят пълен комплект финансови отчети.
- Изрично се регламентира, че ГФО се подписват от ръководителя на предприятието, като има и въведена дефиниция на „ръководител на предприятието“ – лице или лица, които лично ръководят предприятието в качеството си на собственици, управители или упълномощени с договор, които носят отговорност за цялата икономическа дейност на предприятието пред собственика или собствениците – акционерите, съдружниците, пред местното самоуправление или пред държавата.

Приложими счетоводни стандарти

Въвежда се възможност за някои предприятия, прилагащи в момента МСФО, да могат еднократно да преминат към НСС.

Съставянето и одитът на финансовите отчети и докладите за дейността за 2015 г. се извършват по реда на отменения Закон за счетоводството.

Прилагане на МСФО	Сегашен закон	Нов закон
Балансова стойност на активите (лв.)	8,000,000	Предприятия от обществен интерес
Нетни приходи от продажби (лв.)	15,000,000	
Средна численост на персонала	250	

- Предприятията от обществен интерес съставят годишните си финансови отчети на базата на МСФО. Всички останали прилагат НСС.
- Запазена е възможността за еднократен и необратим избор на МСФО, т.е. ако се премине към МСФО не може да се премине обратно към НСС.
- Консолидираните финансови отчети се съставят на базата на счетоводните стандарти, въз основа на които се съставя ГФО на предприятието, което съставя консолидирания финансов отчет.
- Предприятия – юридически лица с нестопанска цел, независимо от категорията им, съставят ГФО на базата на НСС.
- Въвежда се възможността за някои предприятия, прилагащи в момента МСФО, да могат еднократно да преминат към прилагане на НСС.
- Предприятията, които към 1 януари 2016 г. отговарят на критериите за микро-, малко или средно предприятие и съставят ГФО на база МСФО, могат еднократно да преминат към прилагане на НСС след приемане на национален счетоводен стандарт.
- Големите предприятия съставят ГФО за 2016 г. на базата на МСФО и могат да преминат еднократно към НСС от 1 януари 2017 г.

Консолидация и освобождаване от консолидация

Някои предприятия могат да бъдат освободени от задължение за изготвяне на консолидиран финансов отчет.

Правилата за това освобождаване в ЗСч може да противоречат на изискванията на приложимите счетоводни стандарти.

- Консолидиран финансов отчет (КФО) се съставя от предприятие майка по правилата и изискванията на съответно приложимите счетоводни стандарти – НСС или МСФО.
- Според новия ЗСч консолидиран финансов отчет може да не се съставя от предприятие майка на малка група, освен ако в групата има поне едно предприятие от обществен интерес.
- Съществува известна неяснота (възможно противоречие с МСФО и НСФОМСП) за освобождаване от изискването за изготвяне на КФО от голяма и средна група, както и малка група, в която има поне едно ПОИ (изрично се изисква задължителен независим финансов одит за КФО на ПОИ и на средните и големите предприятия и групи, както и на групите, в които има поне едно ПОИ).

Нови задължителни доклади за някои предприятия

Въведени са нови доклади, които задължително се изготвят и публикуват заедно с финансовия отчет в допълнение към доклада за дейността:

1. Доклад за плащания към правителства

2. Нефинансова декларация

3. Декларация за корпоративно управление

Освобождение от доклад за дейността за микро- и малки предприятия

Микро- и малките предприятия, които не подлежат на задължителен независим финансов одит, могат да не изготвят доклад за дейността, при условие че информацията относно придобиването на собствените им акции, изисквана от чл. 187д от Търговския закон, е оповестена в приложението към ГФО (не се прилага за инвестиционните дружества и финансовите холдингови дружества, категоризирани като микро- или малки предприятия).

Доклад за плащания към правителства

Изисква се от големите предприятия и от всички ПОИ, които работят в добивната промишленост или в дърводобива от девствени гори. Публикува се едновременно с ГФО. Ако предприятието е задължено да изготвя КФО, се съставя и консолидиран доклад за плащания към правителство.

Докладът съдържа общия размер на извършените плащания към всяко правителство по видове, например:

- Авторски, лицензионни и сродни на тях права
- Дивиденди
- Лицензионни такси, наеми, такси за регистрация и други възнаграждения за лицензии и концесии
- Плащания за инфраструктурни подобрения.

Годишен доклад за плащанията към правителства не се изготвя, в случай че за един отчетен период е извършено еднократно плащане или поредица от свързани плащания в размер, ненадвишаващ 195,600 лева.

Нови задължителни доклади за някои предприятия

Когато предприятие майка е задължено да изготвя годишен доклад за дейността и консолидиран доклад за дейността, двата доклада могат да бъдат изготвени като един доклад.

Декларация за корпоративно управление

Емитентите на ценни книжа, кредитните институции, застрахователите и презастрахователите включват в своя доклад за дейността декларация за корпоративно управление съгласно изискванията на Закона за публично предлагане на ценни книжа.

Декларацията за корпоративно управление може да бъде представена като отделен доклад, публикуван заедно с доклада за дейността, или документ, който е обществено достъпен на интернет страницата на предприятието.

Нефинансова декларация

Големите предприятия, които са ПОИ и които към 31 декември на отчетния период надвишават критерия за среден брой служители през финансовата година от 500 души, включват в доклада за дейността си нефинансова декларация.

Нефинансовата декларация съдържа описание на политиките на предприятията по отношение на дейностите им, осъществявани в областта на екологията, социалните въпроси и тези, свързани със служителите, правата на човека, борбата против корупцията, разнообразието и равенството на половете в ръководните органи на предприятията – брой на жени и мъже, възраст, географско разнообразие образование професионални качества, религия.

Изискваното съдържание на нефинансовата декларация може да се изготви като част от доклада за дейността или като отделен доклад, който трябва да се публикува заедно с доклада за дейността и годишния финансов отчет.

Предприятие, което е дъщерно предприятие, не изготвя нефинансова декларация, ако предприятието и неговите дъщерни предприятия са включени в консолидирания доклад за дейността или в отделния доклад на друго предприятие, съставени в съответствие с изискванията на новия закон.

Предприятия от обществен интерес, които са предприятия майки в голяма група, която към 31 декември надхвърля на консолидирана основа критерия за среден брой на служителите през финансовата година от 500 човека, включват в консолидирания доклад за дейността консолидирана нефинансова декларация.

Срокът за публикуване на ГФО и КФО за всички предприятия е до 30 юни на следващата година, като това се прилага и относно отчетите за 2015 година.

Приемане и публикуване на ГФО

Предприятията публикуват ГФО, КФО и годишните доклади по Глава седма от ЗСч, приети от Общото събрание на съдружниците/акционерите или от съответния орган, като за всички търговци това става чрез заявяване за вписване в Търговския регистър в срок до 30 юни на следващата година.

Малките предприятия, които не подлежат на задължителен независим финансов одит, могат да не публикуват своите отчети за приходите и разходите и докладите за дейността.

Едноличните търговци, които не подлежат на задължителен независим финансов одит, не са задължени да публикуват своите годишни отчети.

Публикуването на финансовите отчети и докладите за дейността за 2015 г. се извършва по реда на новия закон.

Клоновете нямат задължение да обявяват отчетите си в Търговския регистър, а само чрез икономическо издание или чрез интернет.

Предприятие майка, което е едновременно и дъщерно предприятие, и съгласно приложимите счетоводни стандарти не е задължено да съставя КФО, публикува на български език в същия срок КФО и консолидиран доклад за дейността, изготвени от предприятието майка.

ГФО и докладът за дейността се публикуват във вида и с текста, въз основа на които одиторът е изразил становището си, както и пълният текст на одиторския доклад.

В решението на едноличния собственик/Общото събрание на съдружниците/акционерите за приемането на ГФО трябва да се съдържа информация и за предложението за разпределяне на печалба, покриване на загуби и други, т.е. вече няма как да има „бланкови решения“, в които да има само една точка, а именно „одобрява отчета за хх г.“ Това се отнася за акционерните дружества, командитните дружества с акции и дружествата с ограничена отговорност, които са средни, големи предприятия или ПОИ. Изисква се това решение да се публикува до 30 юни на следващата година заедно с ГФО.

Изисквания за задължителен финансов одит

Променени са количествените критерии относно задължителен финансов одит.

Изисквания за одит	Сегашен закон	Нов закон
Балансова стойност на активите (лв.)	1,500,000	2,000,000
Нетни приходи от продажби (лв.)	2,500,000	4,000,000
Средна численост на персонала	50	50

- Освободени от задължителен одит са микропредприятията, освен ако не са ПОИ.
- ГФО и КФО на акционерни дружества и командитни дружества с акции подлежат на задължителен финансов одит, с изключение на случаите, когато дружествата не са осъществявали дейност през отчетния период.
- Задължителен е независимия финансов одит за ГФО и КФО на ПОИ и на средните и големите предприятия и групи, както и на групите, в които има поне едно ПОИ.
- КФО и ГФО на предприятията, включени в консолидацията, подлежат на независим финансов одит.

Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ)

- Няма промяна в критериите за задължителен независим финансов одит за ЮЛНЦ, определени за осъществяване на общественополезна дейност.
- Ново е изискването за задължителен независим финансов одит на ЮЛНЦ, определени за осъществяване на общественополезна дейност и извършващи дейност по чл. 116 от Семейния кодекс, независимо от размера на активите им и получените финансираня и нетни приходи от дейността.

Досега одиторите докладваха за съответствието на финансовата информация в доклада за дейността с финансовия отчет.

Според новия закон одиторът изразява становище и върху новите задължителни доклади.

Нови изисквания към одиторите на годишния финансов отчет

В допълнение на досегашните изисквания, одиторът следва да изрази становище относно:

- Изготвен ли е докладът за дейността в съответствие с приложимите законови изисквания и дали в резултат на придобитото познаване и разбиране на дейността на предприятието и обстановката, в която то работи, са установили случаи на съществено невярно представяне в доклада за дейността и, ако е така, одиторът посочва характера на невярното представяне.
- В декларацията за корпоративно управление представена ли е изискваната от съответните нормативни актове информация.
- Предоставена ли е нефинансовата декларация и дали декларацията е изготвена в съответствие с изискванията на ЗСч.
- Предоставен ли е доклад за плащанията към правителствата и дали докладът е изготвен в съответствие с изискванията на ЗСч.

Санкциите за всички случаи на неспазване на ЗСч са значително увеличени.

Санкции

- Санкциите за неспазване на новия закон са значително увеличени – например за ГФО, който не е обявен в Търговския регистър, на предприятието може да се наложи имуществена санкция в размер от 0.1 до 0.5 на сто от нетните приходи от продажби.
- Когато финансовият отчет първоначално е заявен за публикуване в срока (до 30 юни) и е постановен отказ за публикуване по чл. 22, ал. 5 от Закона за търговския регистър и в 14-дневен срок от влизането му в сила е подадено повторно заявление за публикуване, се смята, че финансовият отчет е подаден в срок.
- Който е задължен и не възложи извършването на независим финансов одит на регистриран одитор, глобите са в размер от 500 до 5,000 лв., а на предприятието се налага имуществена санкция в размер от 2,000 до 10,000 лв. Според отменения закон нямаше такава изрична санкция.

kpmg.com/bg



Информацията, съдържаща се тук е от общ характер и не се отнася до конкретно състояние на никое лице или дружество. Независимо, че полагаме усилия за представяне на точна и навременна информация, не може да се гарантира точността на данните към датата на получаването им или точността им в бъдеще. Не следва да се предприемат действия въз основа на тази информация, без съответен професионален съвет след пълно проучване на конкретната ситуация.

© 2016 КПМГ България ООД, българско дружество с ограничена отговорност и фирма-членка на КПМГ мрежата от независими фирми-членки, асоциирани с КПМГ Интернешънъл Кооператив („КПМГ Интернешънъл“), швейцарско юридическо лице. Всички права запазени.

Името и логото на КРМГ са регистрирани търговски марки или търговски марки на КПМГ Интернешънъл.